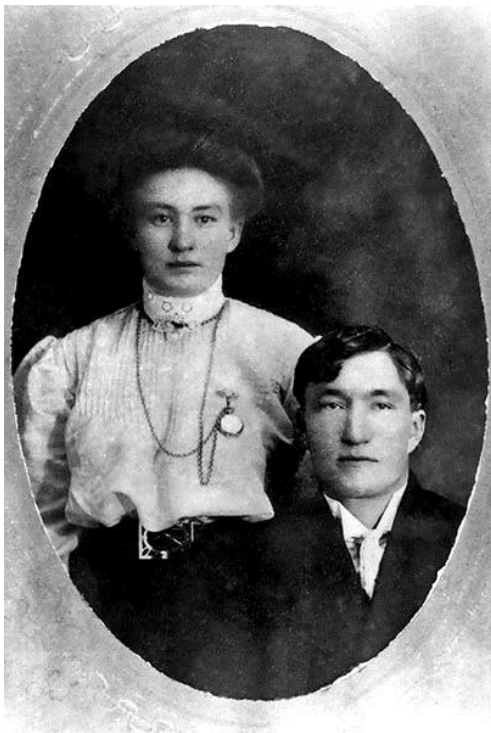

John och Erika Olsons historia

Berättad av dottern Astrid Strand

Här kommer ett utdrag ur boken "The interlake beckoned - a history of Inwood and surrounding districts". Avskriften är gjord av Ingalena Marthin.

Min far John Olson kom till Canada från Undersvik, Hälsingland 1906 tillsammans med sin äldsta bror Eric. Deras föräldrar hade dött innan de var vuxna, så deras mål var att ta över sin bror och tre systrar till Canada, landet av mjölk och honung. De kom alla till Winnipeg där de blev en familj igen under ett tag.

Min mor Erika Bång kom från Fjällboberg, Vilhelmina, Västerbotten 1908. Hennes föräldrar var redan i Winnipeg och hade hittat jobb åt henne hos fru Forslunds pensionat nära Louise bridge i Elmwood (norra Winnipeg). Pappa var en av de boende och det var där de möttes. När de gift sig köpte de ett hus på Ottawa Avenue i Morse Place (Winnipeg).

Jag föddes i Winnipeg. Pappa köpte också mark i Headingly (väster om Winnipeg) tillsammans med en mr Pearson. Mamma berättade att de hade planterat en trädgård där när jag var baby. Jag har ofta undrat varför pappa sålde det och beslöt sig för "homesteading", men frestelsen att äga 160 acres mark tycktes vara en bättre idé. Resultatet blev att i maj månad 1914 flyttad vi till Inwood. Pappas yngre syster Signe kom med oss. Jag var 4 år och min bror Edwin 2 år då.

*Erika Bång tillsammans med brodern Oskar.
Vilhelmina kommuns fotoarkiv.*

Jag minns inte när vi lämnade vårt hem i Winnipeg eller tågresan, men jag minns att vi stod på perrongen i Inwood och såg den stora vagnen lastad med våra tillhörigheter. Jag minns också att den stora tvättkitteln som var fullpackad med mammas bästa porslin, föll av när vagnen for över en stenrygg så flera av dem krossades.

Mr Dahlquist mötte oss på stationen och tog oss med hem till sig, tills Pappa hade byggt huset på vårt ställe som var i nordvästra hörnet av 20-17-1W. Jag tror att mr Dahlquist var en vän till farbror Eric (pappas bror) och han bodde på sydvästra hörnet av 34-17-1W.

Pappa byggde ett litet trähus med en utbyggnad, som tjänade som kök på sommaren och kylbox på vintern. Vi flyttade in nån gång i slutet av maj. Min bror Willie föddes i juni 1914. Vi hade ingen brunn första året, så mamma brukade smälta snö på vintern och var beroende av regntunnan på sommaren. Hon bar vatten till hushållet från närmsta grannen, Stevenson som bodde en halv mile (ca 750 m) ifrån oss. Hon slogs med mygg hela vägen. Under vår andra sommar där, borrade en islänning, mr Gester, vår brunn och vilken lycklig dag det var. Vi barn var så exalterade att vi pumpade vatten tills mamma måste sätta stopp för det. På senare år då vi måste pumpa vatten till kreaturen hade nyhetens behag gått över.

Också under vår andra sommar erbjöd en dansk i distriktet, pappa en ko på villkor att han skulle föda upp första kalven åt honom. Det var en bra överenskommelse för när mr Rishoig kom för att hämta ungtjuren, hade vi en kviga, en kalv och naturligtvis mjölk, grädde och smör från kon. Sen pappa hade rensat fem acres mark kom Mr Nelson från Carlsborg School Distrikt och röjde den med sin hästar. Det fanns också plats för en trädgård och några acres såddes med gröda.

Första vintern i Inwood for pappa till Fisher Branch och högg *cordwood* för 50 c/famnen. De följande vintrarna jobbade han i *bush camps* där han började ett par veckor före jul och vanligtvis återvände i mars. Tågen gick dagligen till Inwood på den tiden, men eftersom tiderna inte passade, tog han tåget till Teulon och gick därifrån så han kom alltid fram på natten. Avståndet är ungefär 20 miles. (30 km). Det var vanligt att pappa arbetade i *bush camps* under vintrarna de där första åren, utom ett år. 1916 fick pappa arbete på Eatons i Winnipeg som snickare. Den hösten flyttade mamma, jag, Edwin och Willie till Winnipeg under vintern och återvände under våren till vårt *homestead*.

Pappa fortsatte på Eatons till september, då han köpte 11 kor och en tjur från en mjölkbonde norr om stan. En del av korna var gamla, men de mjölkade väldigt bra. Gus Werner startade första mejeriet i Inwood. Det låg vid Tychie's hörn, väster om Credit Union och vi sålde grädde dit. Med den här extra boskapen måste pappa bygga till ladugården och slå mer hö för vintern. Vi hade ännu inga hästar, men mr Stevenson, som hade hästar och utrustning hjälpte oss att slå så att det räckte över vintern. Året efter att vi fick vår boskap, kom pappa som jobbade i stan, hem med gamla Pat, vår första häst. De kom med en expressvagn från Winnipeg till Inwood. Hästen som var en transporthäst i Winnipeg, stannade vi varje korsning de kom till och stod still i några minuter för att vara säker på att det inte kom nån trafik. När han varit på farmen en stund försvann den här vanan, men det visar hur angelägen han var om sitt jobb. För sin storlek var han en av de starkaste hästar vi visste. Han skulle inte ha vunnit några tävlingar, men vi älskade honom väldigt mycket.

Livet var inte utan spännande händelser och en del händelser var lite skrämmande. En våt, kall och eländig dag i oktober 1917, grävde mamma och pappa upp potatis med Edwin som medhjälpare. De kom in i huset för att få värme, mamma bytte på Frankie (som var född i augusti 1917) och medan hon gjorde det, lämnade hon säkerhetsnålarna på en stol. Som en händelse svalde Edwin en. Eftersom vi inte hade nån häst då, måste pappa låna en från en granne för att ta mamma, Edwin och babyen till tåget. Vi visste inte förrän mamma kom tillbaka att några av vagnarna på tåget hade sparat ur bara 4 miles från Inwood. De var där tills ett undsättningståg från Winnipeg kom och hämtade dem kl 5 på kvällen.

Några veckor senare blev mamma sjuk och blev sängliggande till i mars. Hon sa att det var reumatism. Jag minns att hon många gånger grät av smärta. Jag var bara 7 och ett halvt år och var tvungen att ta hand om lillebror Frankie som var bara 5 månader. Jag har ofta undrat hur han överlevde den vintern, för många dagar kunde inte mamma amma honom så jag måste skedmata honom med välling. Vi hade inte alltid mjölk, men mamma sa till mig att ta sirap i vällingen.

Det var tufft för pappa också, för han måste hämta hö 9 miles hemifrån. Eftersom han inte hade tillräckligt i reserv, betydde det att han fick ge sig iväg även under stormiga dagar. Han var tvungen att tvätta babykläder, laga mat, baka bröd och annat hushållsgöra. Mrs Stevenson, vår granne, tog sig tid att hjälpa till med resten av tvätten, strykning, lagning och att skrubba våra golv, fast hon hade 7 barn själv. Hon var en enastående kvinna, underbar granne och vän.

Stevensons hade tvillingar, Oval och Harald, deras yngste var född 1916. Edna, den äldsta och enda flickan och jag var goda vänner och då de bestämde sig för att flytta till Oregon 1924 blev en tråkig tid för oss alla. Edna och jag har hållit kontakt sen dess.

Andra grannar var Bisonbugers, far och son, fadern bodde öster om oss och sonen sydväst om vårt ställe. Ungkarlarna George Agnew och Louis Nelson hade södra halvan av section 20. George hade en identisk tvilling som jobbade i en skoaffär i Winnipeg och när han kom hit på semester, drog han roliga vitsar för oss i distriktet. George hade dragtjurar som pappa lånade ibland. Jag kommer ihåg en gång då pappa hade dem bundna vid en staketstolpe och hade gått in för att dricka kaffe. Edwin och jag som tyckte synd om dem för att det var så mycket mygg och ville gör det lite lättare för dem genom att göra en rök. Vi satte rökkaret under vagnen. Pappa kom ut precis i tid för att rädda hövagnen och tjurarna.

Jag börjad skolan då jag var 8 år, 1918, i Loch Monar skolan. Min bror Edwin var 6 och ett halvt år då, så det betydde att vi kunde följas till skolan. Vi kunde **bara** gå från maj till sent i oktober på grund av vädret och dåliga vägar. Våra vänner under första året var Kathleen Hawkes och Bat Dupont, som också var nybörjare. Fröken Emily Inkster var lärare och några av de andra eleverna var Artur och Edith Berg, Eva Stafford, och John och Albert Austin.

När jag började skolan kunde jag bara läsa och skriva svenska. Både Edwin och jag pratade svenska då vi började skolan och fick lära oss engelska av läraren och de andra barnen. Jag var 10 år när vi började i skolan i Hythe för vägarerna hade då blivit bättre och vi kunde gå längre perioder. Vi var tvungna att vara hemma under vintern för pappa måste fara bort för att jobba och medan Edwin tog hand om ladugården såg jag efter Willie och Frankie. Jag var 14 år innan jag kunde gå heltid i skolan. Edwin slutade skolan när han var 13 år. Jag var 16 år när jag slutade årkurs 7.

Vi hade alla en trädgårdsbit i skolan som var ungefär 3 * 6 fot stor. På raster och efter att ha ätit lunch, blev det tävling till vägen för att se om några hästar hade passerat och lämnat någon gödsel på vägen. I så fall tog vi upp det och lade det i trädgårdarna som gödning. Det var först till platsen som gällde så de bästa springarna hade fördel. På den årliga skolpicknicken i slutet av varje år blev trädgårdarna bedömda och det delades ut priser på 25 och 50 cent. Vi barn fick alltid den stora summan av 25 cent till picknicken. Vi glada nog över att få så mycket, men den gången vi fick 50 cent var vi överväldigade.

Det var en återträff där vi träffade personer som vi inte hade sett på länge. Ett annat tillfälle att mötas var julkonserten. Jag minns ett tillfälle då Monie och Dorothy Moan, Frank Rohne, Edwin och jag sjöng "Dixie" med svärtade ansikten. Vi hade alla individuella bidrag i de konserterna och de är alla ihågkomna som glada och spännande tillfällen.

När jag var 16 år måste jag stanna hemma och hjälpa till. Det var meningen att jag skulle återta mina studier efter jul, men då hade jag bestämt mig för att inte gå tillbaka, en inställning som jag ångrat senare.

Hösten 1926 lämnade vi vårt "homestead" och hyrde gamla Stevensons ställe som var större och närmare skolan för Frankie. Den 11 november 1923 dog min bror Willie av lunginflammation i en ålder av 9 år. I juni 1927 dog pappa i en arbetsplatsolycka i Dauphin, Manitoba. Han hade gjort upp med Stevenson innan han for på det här jobbet och istället dog han två veckor efter att börjat sitt arbete. I maj 1929 for jag till den stora stan för att söka min framtid, men jag slutade mitt arbete och kom hem när mamma bestämde sig för att sälja. Vi

skulle fara till Minnesota för att komma närmare hennes släktingar. Tre dagar före försäljningen fick Mamma besked om att vi inte fick fara över gränsen på grund av kvotsystemet. Som ett resultat av det så hyrde mamma ut huset i Inwood som nu bebos av Mrs Kolada. Jag återvände till Winnipeg och Edwin och Frankie stannade i Inwood. Frank började Cossette skola och gick där till 1931, när mamma gifte sig igen. När hon gifte sig med Joe Stafford flyttade de till hans farm i Shoal Lake och pojkarna följde med dem. Frank gjorde sitt nionde skolår per korrespondens tillsammans med Pete Olsons son Eric. Sen studerade han vid Lord Selkirk och Johns High School i Winnipeg. Han bodde hos farbror Jonas och faste r Hilda Johnson för 10 \$ i månaden. Faste Hilda var pappas syster.

Frank dog i en olycka när han var 22 år och ett tåg körde på honom. Edwin kunde inte få arbete precis som många andra unga män under depressionsåren. Under de här åren for han till Mulvihill nära Eriksdale och var hos en annan av pappas systrar, Karin Sidwall och hennes man Pete och deras familj. Han gjorde en del farmjobb där och i mitten av 30-talet for han västerut och bosatte sig Vananda, British Columbia. Han fick jobb i kalkstensbrottet och flickan i sina drömmar. Han gifte sig med Sigrid Copp och bodde där resten av sitt liv.

Edwin dog i en hjärtattack i maj 1969. De hade tre barn, Frankie, Carol och Sheila. Frankie arbetade i ett skogshuggarläger och dog i en olycka 1963. Carol gifte sig med Pius Gartner och de har två barn, Kari-Lynn och Craig. De bor i Nelson, B C. Sheila, den yngsta, är ogift och bor för närvarande i Victoria.

Mamma och Joe fick två barn, Pearl och George (Buddy). Pearl utbildade sig vid Teulon Hospital under några år och blev sjuksköterska. 1953 gift hon sig med George Light från Selkirk. De fick två barn, Debbie och Don.

Debbie och Ron Plump gifte sig 1974 och de bor i Thompson, Manitoba. Donnie har varit mycket aktiv i speciellt hockey. Han bor numera i Medicine Hat, Alberta.

Pearl och George är båda anställda vid Selkirk Mental Institut där de har arbetat ett antal år. Buddy var lastbilschaufför i många år. Han dog våren 1974 i Winnipeg. Mamma har varit medlem i Lutheran Church Ladies Aid i ungefär 50 år. Hon var också med i kören i många år.

Efter många år av dålig hälsa dog min mor i september 1973 i en ålder av 83 år. Joe dog 1974 i en ålder av 85 år. Det finns många tråkiga minnen, men vi är benägna att minnas de trevliga också. Som barn är vi glada över födelsedagsfesterna som vi hade hos Stevensons och hos oss, en speciell äppelpudding med massor av vispgrädde som mamma gjorde. Jag minns också när vi klättrade på taket under söndag eftermiddagarna för att se om nån kom längs vägen. Och spänning om någon svängde in hos oss.

I vår ungdom hade vi roliga parties tillsammans med grannarna på lördagkvällarna. De slutade ofta med att Mr Blare sjöng på Cockney dialekt så länge som två timmar. Det var de gamla goda tiderna.

Min dröm att få se våra lokala familjehistorier i tryck för kommande generationer blir uppfylld genom den här boken. Stort tack till de som tog detta initiativ.